

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 11/2026-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a sudcov Ladislava Duditša a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa ■■■■■ ■■■■■ ■■■■■ ■■■■■ ■■■■■ zastúpeného advokátkou JUDr. Sabínou Hodoňovou, PhD., LL.M., Mariánske námestie 31, Žilina, proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5CdoPr/12/2024 zo 14. augusta 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkové okolnosti prípadu

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 24. novembra 2025 domáha vyslovenia porušenia základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) označeným v záhlaví tohto rozhodnutia. Navrhuje, aby ústavný súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil najvyššiemu súdu na ďalšie konanie a priznal mu primerané finančné zadostučinenie 7 000 eur a náhradu trov vzniknutých v konaní pred ústavným súdom.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a k nej pripojených príloh vyplýva, že v konaní vedenom pôvodne Okresným súdom Bratislava II pod sp. zn. 18Cpr/3/2015 sa sťažovateľ podanou žalobou domáhal proti svojmu bývalému zamestnávateľovi – obchodnej spoločnosti FCP-SK, s.r.o. (ďalej len „žalovaný“) – viacerých nárokov súvisiacich s okamžitým skončením pracovného pomeru sťažovateľom podľa § 69 Zákonníka práce.

3. Rozsudkom č. k. 18Cpr/3/2015-338 z 28. januára 2019 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) okresný súd zamietol žalobu sťažovateľa v celom rozsahu a žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

4. O odvolaní sťažovateľa Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) rozhodol rozsudkom sp. zn. 15CoPr/6/2019 z 29. júla 2020 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“), ktorým rozsudok okresného súdu potvrdil ako vecne správny a žalovanému priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

5. Proti rozsudku krajského súdu sťažovateľ podal dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodil z § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

6. Najvyšší súd napadnutým rozsudkom dovolanie sťažovateľa ako nedôvodné zamietol podľa § 448 CSP.

6.1. Namietanú vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP sťažovateľ videl v tom, že konajúce sudy odmietli rozhodnúť rozsudkom pre zmeškanie žalovaného podľa § 274 CSP, hoci na to boli splnené všetky zákonné podmienky z dôvodu, že v prejednávanej veci bol petit jeho žaloby podľa ich názoru v časti uplatneného príslušenstva pohľadávky neurčitý a nevykonateľný. Najvyšší súd poukázal na rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 233/2019 a III. ÚS 373/2020 ako aj svoju judikatúru a dospel k záveru, že súd prvej inštancie, ako aj odvolací súd správne nevychádzali (len) z doslovného znenia § 274 CSP, ale zohľadnili osobitné okolnosti veci, výsledky doterajšieho dokazovania i dovtedajšiu aktivitu žalovaného v spore, čím naplnili materiálne kritéria aplikácie inštitútu kontumačného rozsudku v zmysle ústavnoprávných požiadaviek vyplývajúcich z judikatúry ústavného súdu a dovolacieho súdu.

II.

Argumentácia sťažovateľa

7. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti atakujúcej napadnutý rozsudok najvyššieho súdu namieta, že dovolací súd sa len všeobecne vyjadril k inštitútu rozsudku pre zmeškanie, avšak nezohľadnil konkrétne okolnosti jeho veci. Dôvodom, pre ktorý súd prvej inštancie nevyhovel jeho návrhu na vydanie kontumačného rozsudku, bol totiž neurčitý petit jeho žaloby, a nie skutočnosť, že jeho vydaním by došlo s ohľadom na aktivitu žalovaného k odmietnutiu spravodlivosti. Sťažovateľ tak od najvyššieho súdu nedostal odpoveď na svoje podstatné dovolacie námietky, pričom najvyšší súd sa vôbec nezaoberal skutočným dôvodom, pre ktorý súd prvej inštancie odmietol rozhodnúť rozsudkom pre zmeškanie žalovaného podľa § 274 CSP.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu, ktorým bolo dovolanie sťažovateľa zamietnuté ako nedôvodné. Jadro sťažostnej argumentácie predstavuje námietka nevysporiadania sa so zásadnou dovolacou argumentáciou sťažovateľa týkajúcou sa dôvodu, pre ktorý súd prvej inštancie nevyhovel jeho návrhu na vydanie rozsudku pre zmeškanie žalovaného. Sťažovateľ je presvedčený, že v danom prípade boli splnené všetky zákonné podmienky na rozhodnutie kontumačným rozsudkom podľa § 273 a nasl. CSP, keďže žalovaný sa bez ospravedlnenia nedostavil na nariadené súdne pojednávanie a súd prvej inštancie preto nemal možnosť úvahy, či vyhovie jeho návrhu a rozhodne rozsudkom pre zmeškanie.

9. Ústavný súd síce stabilne judikuje, že plne rešpektuje rozhodovací priestor najvyššieho súdu vrátane jeho kompetencie ústavne konformným spôsobom vymedziť si prípustnosť a spôsob rozhodovania o dovolaní (II. ÚS 398/08, I. ÚS 18/2020), no len pokiaľ neprekročí ústavné štandardy (I. ÚS 17/01). Konanie o mimoriadnych opravných prostriedkoch nie je vyňaté z rámca ústavnoprávných princípov, preto ústavný súd musí dbať na to, aby boli dodržané záruky spravodlivého procesu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Z ústavného hľadiska je podmienkou, aby interpretácia prípustnosti mimoriadnych opravných prostriedkov nebola svojvoľná ani formalistická a aby bola čo najustálenejšia, a teda súladná s právom na súdnu ochranu (II. ÚS 398/08, II. ÚS 65/2010).

10. Ústavný súd sa preto s prihliadnutím na svoje postavenie ochrancu ústavnosti zamerá pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti na posúdenie, či rozhodnutie o dovolaní sťažovateľa zo strany najvyššieho súdu nevybočilo z mantinelov ústavne konformného posúdenia jeho vlastnej právomoci.

11. Z dôvodov napadnutého rozsudku vyplýva, že najvyšší súd v rámci sťažovateľom namietaného dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP identifikoval námietku nesprávneho procesného postupu súdu prvej inštancie spočívajúceho v nevyhovení návrhu sťažovateľa na vydanie rozsudku pre zmeškanie žalovaného. Postup súdov nižšej inštancie vyhodnotil za súladný s jeho judikatúrou, ako aj s judikatúrou ústavného súdu v otázke materiálnej ochrany strany sporu, preto dovolanie sťažovateľa ako nedôvodné zamietol.

12. V konaní pritom nebolo sporné, že žalovaný ani jeho právny zástupca sa bez náležitého a včasného ospravedlnenia nedostavili na pojednávanie, ktorého náhradný termín bol z dôvodu okolností na strane zákonného sudcu stanovený na 24. október 2018. Išlo pritom o súdne pojednávanie, pred ktorého uskutočnením súd prvej inštancie uložil sporovým stranám doručiť mu záverečné návrhy vo veci samej. Je tak zrejmé, že z hľadiska štádia konania sťažovateľ navrhol vydať rozsudok pre zmeškanie v čase, keď súdne konanie trvalo dlhšiu dobu, uskutočnili sa viaceré súdne pojednávania a na návrh oboch sporových strán bolo vykonané vo veci potrebné dokazovanie. Sťažovateľ pritom v podanom dovolaní, ktoré pripojil k svojej ústavnej sťažnosti, nepovažoval za prekážku pre vydanie kontumačného rozsudku podľa § 273 CSP ani skutočnosť, že súd prvej inštancie už vo veci uskutočnil niekoľko súdnych pojednávaní, ani to, že žalovaný bol v konaní aktívny, javil záujem o spor a sťažovateľom uplatňované nároky v priebehu konania rozporoval.

13. Hoci je potrebné prisvedčiť výhrade sťažovateľa, že najvyšší súd explicitne neodpovedal na jeho dovoláciu námietku týkajúcu sa nesprávnosti názoru prijatého súdmi nižšej inštancie o nemožnosti vydať rozsudok pre zmeškanie z dôvodu neurčitosti a nevykonateľnosti sformulovaného žalobného petitu v časti príslušenstva pohľadávky, ústavný súd však za podstatné považuje to, že najvyšší súd vyhodnotil postup konajúcich súdov ako správny, zohľadňujúc závery svojej vlastnej judikatúry, ako aj judikatúry ústavného súdu o nevhodnosti prepriateho formalizmu pri rozhodovaní rozsudkom pre zmeškanie.

14. V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že účelom inštitútu rozsudku pre zmeškanie podľa § 273 CSP je urýchlenie sporového konania. Ide o fakultatívny nástroj na odstránenie procesnej pasivity žalovaného pod hrozbou najprísnejšej procesnej sankcie, straty sporu. Samotné vydanie rozsudku pre zmeškanie však nemôže byť automatické ani samoúčelné. Pred rozhodnutím

rozsudkom pre zmeškanie je potrebné vziať do úvahy okolnosti prejednávanej veci: presvedčivosť žaloby (2Obdo/54/2022) či zrejmy nezáujem o vedenie konania a nečinnosť sporovej strany (III. ÚS 341/2024). Je tomu tak preto, že rozsudok pre zmeškanie z čisto formálnych dôvodov naráža na limity ústavnosti (III. ÚS 448/2025).

15. Z judikatúry ústavného súdu ďalej vyplýva, že súd rozhodujúci rozsudkom pre zmeškanie musí vnímať, že materiálnou podmienkou jeho vydania je neprítomnosť procesnej aktivity jednej z procesných strán. Z uvedeného dôvodu by mal súd rozlišovať, či v okolnostiach danej veci je neúčast' na pojednávaní dôsledkom nezáujmu strany o vývoj a priebeh konania alebo ide len o zmeškanie pojednávania. Súd by tak vždy mal prihliadnuť na predchádzajúcu procesnú aktivitu procesnej strany v konaní a voliť túto formu rozhodnutia v prípadoch, keď je s ohľadom na predchádzajúce správanie procesnej strany zjavné, že táto sa nechce na konaní aktívne podieľať, prípadne konanie len účelovo predlžuje (III. ÚS 373/2020, II. ÚS 106/2024, III. ÚS 354/2021). Uvedené bolo v okolnostiach prejednávanej veci sťažovateľa zohľadnené, pričom rozhodnutie sporu rozsudkom pre zmeškanie by evidentne predstavovalo zásah do základného práva žalovaného na súdnu ochranu. Neprítomnosť žalovaného na súdnom pojednávaní bez ospravedlnenia jeho neúčasti v štádiu po doručení záverečných návrhov vo veci indikovalo v danom prípade iba možnosť konajúceho súdu prejednať vec v jeho neprítomnosti.

16. Na základe uvedeného ústavný súd po preskúmaní odôvodnenia napadnutého rozsudku vo väzbe na obsah sťažnostnej argumentácie konštatuje, že ak najvyšší súd dospel k záveru o potrebe zamietnuť dovolanie sťažovateľa, nedopustil sa z ústavnoprávneho hľadiska takého excesu, ktorým by bolo zasiahnuté do základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Vychádzajúc z uvedeného, odmietol preto ústavnú sťažnosť v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon o ústavnom súde“).

17. K záveru o zjavnej neopodstatnenosti ústavný súd dospel aj vo vzťahu k tej časti ústavnej sťažnosti, ktorou sťažovateľ namieta porušenie základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy. Porušenie predmetného práva totiž sťažovateľ od porušenia základného práva na súdnu ochranu. Práve s ohľadom na argumentačné prepojenie oboch uvedených obsahových častí ústavnej sťažnosti nemohlo v dôsledku absencie porušenia základného práva zaručeného podľa čl. 46 ods. 1 ústavy dôjsť ani k porušeniu tohto sťažovateľom označeného základného práva hmotného charakteru. Aj túto časť ústavnej sťažnosti preto bolo potrebné odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

18. Napokon v závere ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že sťažovateľ v pripojenom plnomocenstve na jeho zastupovanie v konaní pred ústavným súdom odkazuje na v súčasnosti už zrušený zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov. Platným a účinným právnym predpisom upravujúcim konanie pred ústavným súdom je totiž počnúc 15. novembrom 2018 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

19. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa uvedenými v petite nezaoberal, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. januára 2026

Libor Duľa
predseda senátu